

Лекція на тему: Заїкання: Поняття, Діагностика та Корекція

Поняття заїкання

Заїкання — це мовленнєвий розлад, який характеризується порушеннями темпу, ритму та плавності мовлення, що пов'язане з мимовільними паузами, запинками або повтореннями звуків, складів чи слів. Цей розлад має складну полікомпонентну структуру, включаючи як мовленнєві, так і емоційні та психосоціальні аспекти. Заїкання виникає через дискоординацію мовленнєвих центрів мозку та часто поєднується з високим рівнем тривожності та емоційних переживань ація заїкання**

Залежно від етіології, заїкання поділяють на дві основні форми:

1. **Невротичне заїкання:** виникає раптово, часто у віці 2-6 років на тлі стресових факторів, таких як сильний переляк або психоемоційна травма. Характеризується більш вираженими емоційними переживаннями, страхом перед мовленням.
2. **Неврозоподібне заїкання:** розвивається поступово, часто в поєднанні з органічними ураженнями центральної нервової системи. Цей тип заїкання менш пов'язаний із зовнішніми психічними травмами, проте супроводжується значним порушенням мовленнєвої координації.

Основні форми заїкання включають:

3. **Тонічне заїкання** — характеризується тривалими паузами і спазмами в мовленні, що призводять до затримок у вимовленні звуків.
4. **Клонічне заїкання** — проявляється повторенням окремих звуків або складів.
5. **Змішане заїкання** — включає ознаки як тонічного, так і клонічного заїкання.

Діагностика заїкання

Діагностика заїкання базується на комплексному підході, який включає:

- **Аналіз анамнезу:** Вивчення історії розвитку дитини, періоду виникнення та особливостей прояву заїкання, психоемоційного стану.
- **Оцінка мовленнєвої функції:** Включає аналіз плавності мовлення, наявності спазмів, частоти і типу заїкань, а також їх вплив на комунікацію.
- **Психологічне тестування:** Проводиться для оцінки рівня тривожності, страхів, ставлення до мовлення та соціальних аспектів комунікації.
- **Диференційна діагностика:** Здійснюється для відокремлення заїкання від інших мовленнєвих порушень, таких як дизартрія чи дислалія.

Корекція заїкання

Корекційна робота при заїканні базується на індивідуальному підході та передбачає використання різноманітних методів, спрямованих на зменшення мовленнєвих спазмів, розвиток плавності мовлення і покращення комунікативних навичок.

Основні методи корекції заїкання включають:

1. **Логопсихосинергетичний підхід:** Спрямований на гармонізацію психоемоційного стану дитини, зменшення тривожності і страхів, що супроводжують заїкання.

Використовуються релаксаційні техніки, дихальні вправи та психокорекційна робота.

2. **Логоритміка:** Включає вправи на розвиток ритмічності мовлення, поєднання рухів з мовленням, що допомагає дитині синхронізувати дихання, голос і артикуляцію.
3. **Методика повільного мовлення:** Навчання дитини вимовляти слова повільніше, з акцентом на чіткість вимовлення, що допомагає зменшити частоту спазмів.
4. **Ігрові методи:** Включення в корекційний процес різних ігор, які сприяють зниженню напруги і розвитку мовленнєвих навичок у комфортній і невимушеній атмосфері.
5. **Групова робота:** Використовується для розвитку комунікативних навичок в умовах групи, що дозволяє дітям ділитися своїм досвідом, підтримувати один одного і знижувати соціальну тривожність.
6. **Робота з батьками:** Психологічне консультування і навчання батьків підтримувати дітей у процесі подолання заїкання, створення позитивного мовленнєвого середовища вдома.

Висновок

Комплексний підхід до корекції заїкання, що включає логопедичну, психологічну та педагогічну роботу, сприяє покращенню мовленнєвих і комунікативних навичок дітей, а також їх соціальної адаптації. Важливим є своєчасне виявлення заїкання і початок корекційної роботи, що забезпечить ефективність заходів і підтримку дитини у подоланні мовленнєвих труднощів.